Звіт про науково-практичну конференцію
«Клінічна ендокринологія – від теорії до практики»
29 жовтня 2026 р.

29 жовтня 2026 р. ГО «Українська асоціація фундаментальної, експериментальної і клінічної фармакології» за підтримки наукового консультанта ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського НАМН України» провела науково-практичну конференцію «Клінічна ендокринологія – від теорії до практики». Конференція включена до «Реєстру заходів БПР, які проводитимуться у 2026 році» (№ 1035446). Формат заходу – поєднання особистої та дистанційної участі.

Кількість зареєстрованих учасників з офлайн участю склала 82, онлайн – 2968.

З привітанням до учасників конференції звернулися віцепрезидент ГО «Українська асоціація фундаментальної, експериментальної і клінічної фармакології» Корнева В.В., директорка ДУ «ІПЕП НАМН» д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України Місюра К.В. та акад. НАМН України, д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України Караченцев Ю.І.

Доповідачами були провідні фахівці ДУ «ІПЕП НАМН», ХНМУ МОЗ України, КНП «МКЛ №13» ХМР, ХНУВС, ДУ «ІОЗДП НАМН України», ВМКЦ ПнР (Харків), Академічного медичного центру, ДУ «ІГ ім. Д.Ф. Чеботарьова НАМНУ» (Київ).

Програмою конференції було передбачено блок доповідей, які не є підставою для нарахування балів за системою безперервного професійного розвитку (БПР) фахівців у сфері охорони здоров´я, а також доповіді, за які бали БПР були нараховані (слухачам – за результатами успішного тестування, доповідачам – згідно програми).

За традицією відкрила конференцію д.мед.н., проф. Місюра К.В. (Харків) своєю доповіддю «Новітні погляди на прediабет: питання та відповіді». Доповідачка ще раз акцентувала увагу слухачів на необхідності ранньої діагностики прediабету, концепція діагностики якого суттєво змінилася за останні два роки. Також був представлений аналіз ефективності комплексного лікування пацієнтів з прediабетом та ожирінням.

Про нову можливість тримати діабет під контролем за допомогою застосування безперервного моніторингу глюкози на прикладі системи HiPPO H1 розповіла слухачам к.мед.н. Перерва Л.А. (Харків). Було розглянуто, як однаковий рівень HbA_{1c} може приховувати різні глікемічні профілі та потребувати різної тактики ведення пацієнта. Представлено можливості оцінювання добової динаміки глюкози, виявлення нічних і постпрандіальних коливань, дистанційного спостереження та використання даних CGM у практиці ендокринолога, терапевта та сімейного лікаря.

В доповіді д.мед.н., проф. Кравчун Н.О. (Харків) були представлені сучасні рекомендації щодо діагностики та лікування субклінічних порушень функції щитоподібної залози (ЩЗ), а саме, гіпертиреозу та гіпотиреозу. Акцентовано увагу на необхідності медикаментозного впливу на субклінічні форми тиреопатій. Представлено клінічні випадки щодо вищезазначених станів.

Д.мед.н., проф. Гончарова О.А. (Харків) у своїй доповіді «Гіпотиреоз як клінічна підстава гіперурикемії» проаналізувала різноманітні причини, що супроводжуються підвищенням продукції або зниженням екскреції уратів. Вона звернула увагу слухачів, що включення в терапію подагри препаратів левотироксину, за умов розвитку гіпотиреозу, підвищує ефективність лікування подагри.

Актуальні аспекти фармакотерапії акромегалії у дорослих із урахуванням існуючих світових стандартів та консенсусів докладно навів слухачам д.мед.н., проф. Кирилюк М.Л. (Київ). Акцентовано увагу на еволюцію фармакотерапії соматотропіноми у дорослих пацієнтів versus хірургічне лікування у певної категорії хворих з мікроаденомами, що продукують надлишок гормону росту.

Метаболічно асоційована стеатотична хвороба печінки (МАСХП) визнана найпоширенішою хронічною хворобою печінки, групу ризику якої включають хворі на ЦД та особи з надмірною масою тіла. Д.мед.н., проф. Гончарова О.А. (Харків) у своїй доповіді нагадала про те, що системний характер цієї патології підтверджується обов'язковою наявністю кардіометаболічної патології, що обумовлює високий ризик атеросклеротичних серцево-судинних захворювань. Тому терапія МАСХП потребує багатофакторного підходу і цей факт є головним при виборі терапевтичних засобів.

Дискусію експертів на тему «Посттравматичний стресовий синдром: питання взаємовпливу медицини та психології» провели д.мед.н., проф. Місюра К.В. (Харків) та к.психол.н., доц. Харченко С.В. (Харків). Вони представили слухачам основні моменти ведення пацієнтів із посттравматичним стресовим синдром. Спільно ендокринолог та психолог відзначили, що цей синдром часто призводить до розвитку хронічної ендокринної патології. Своєчасна діагностики та ефективність ведення таких пацієнтів є заставою здоров'я української нації у майбутньому.

Цій актуальній темі було присвячено ще декілька доповідей. Особливості стресостійкості та прояви депресії у хлопців і дівчат, хворих на цукровий діабет (ЦД) 1 типу в умовах воєнного стану проаналізувала від групи авторів к.психол.н. Бєляєва О.Е. (Харків). Були визначені напрямки психологічної корекції.

Сон є одним із найважливіших фізіологічних процесів в організмі людини. Його порушення супроводжують розвиток ендокринних, неврологічних та психічних захворювань. К.мед.н. Мітельов Д.А. (Харків) від групи авторів представив дослідження про розлади сну у дітей та підлітків з ЦД 1 типу в умовах війни. Доведено що, гострий і хронічний стрес під час війни та бойових дій значною мірою впливає на емоційний стан дитини, що призводить до змін структури та якості сну й підсилення порушень у хворих на ЦД 1 типу дітей і підлітків.

Про перспективні методи лікування безсоння у хворих на ендокринну патологію під час військового стану розповів д.мед.н., доц. Кравчун П.П. (Київ). У доповіді показано, що фармакотерапія має підбиратися індивідуально з урахуванням ендокринної коморбідності, обструктивного апное сну, віку та ризику денної сонливості. Серед перспективних фармакологічних напрямів особливий інтерес становлять подвійні антагоністи орексинових рецепторів (DORA), які впливають безпосередньо на систему підтримання неспання.

Про особливості організації надання діагностичної лабораторної допомоги населенню в Харківському регіоні у дискусійній формі провела "круглий стіл" із учасниками конференції д.мед.н., проф. Місюра К.В. (Харків). Увага присутніх була

акцентована на сучасних можливостях оцінки ендокринологічного та метаболічного статусу пацієнтів в динаміці лікування та на ранніх етапах розвитку патологій.

Сучасні погляди на проблему діагностики та лікування діабетичних остеоартропатій розглянув у своїй доповіді від групи авторів к.мед.н. Федоров В.О. (Харків). Наведені результати власних спостережень пацієнтів, які отримували лікування із застосуванням ін'єкційних хондропротекторів.

Про необхідність мультидисциплінарного підходу при хірургічному лікуванні патології надниркових залоз розповів від групи авторів д.мед.н., проф. Шевченко Р.С. (Харків). Він підкреслив, що в цьому випадку необхідно включати топічну та гормональну діагностику, ретельну передопераційну підготовку, вибір методу хірургічного втручання та післяопераційне ведення даних пацієнтів. Основними показаннями до операції є гормонально-активні пухлини та утворення з високим ризиком чи ознаками злоякісності.

Сучасні підходи до лікування диференційованого раку ЩЗ висвітлив у своїй доповіді від групи авторів к.мед.н. Дубовик В.М. (Харків). Розглянуті питання епідеміології та поширеності захворювання. Визначені особливості діагностичного алгоритму, який дозволяє виявляти рак ЩЗ на ранніх стадіях. Зроблено акцент на основних змінах в лікувальних підходах до раку ЩЗ з урахуванням даних останніх міжнародних та українських стандартів.

Клінічний випадок багатовузлового зоба великих розмірів на тлі вродженого гіпотиреозу представив слухачам к.мед.н. Герасименко Л.В. (Харків). Автор підкреслив, що у разі виявлення цього захворювання необхідна обов'язкова диспансеризація пацієнтів, а також проведення роз'яснювальної роботи серед батьків щодо важливості пожиттєвої замісної терапії. Це дозволить хворим дітям нормально розвиватися і в майбутньому повністю адаптуватися в суспільстві.

Практичні аспекти моделювання вогнепальних поранень шиї з ушкодженням ЩЗ від групи авторів розглянув у своїй доповіді Чернобіль Б.М. (Харків). Доведено, що математичне моделювання дозволяє прогнозувати характер і потенційний обсяг ушкодження ЩЗ при вогнепальній травмі шиї, а ключовими факторами є розмір і швидкість ушкоджуючого елемента та траєкторія його проходження. Підкреслено, що особливу увагу потрібно приділяти високоенергетичним і дотичним пораненням, при яких модель демонструє можливість значного руйнування частки ЩЗ та поширення зони ураження на суміжні анатомічні структури.

У доповіді аспіранта Прасол О.В. (Харків) від групи авторів була розглянута специфіка патогенезу та перебігу тромбозу поверхневих вен на тлі порушень вуглеводного обміну, зокрема критичний вплив ендотеліальної дисфункції, гіперкоагуляції та імуносупресії. Звернено увагу слухачів на необхідність високої клінічної настороги, раннього ультразвукового скринінгу та проактивної тактики ведення пацієнтів із ЦД для запобігання життєво небезпечним тромбоемболічним ускладненням.

Особливості кореляції між рівнем лептину та біохімічними показниками у пацієнтів Східноукраїнської популяції з метаболічними розладами проаналізувала від групи авторів аспірантка Морозюк А.Ю. (Харків).

Однонуклеотидний поліморфізм гена печінкової ліпази (LIPC rs2070895) і його потенційний вплив на розвиток оксидативного стресу, за урахуванням ожиріння та метаболічно-асоційованої хвороби печінки в Східно-Української популяції від групи авторів довела Плохотніченко О.О. (Харків). Для Східно-

Української популяції виявлене домінування алеля G та важчий перебіг хвороби у носіїв алеля А.

Програму конференції склали 19 доповідей, у т.ч. 5 – з проблем діабетології, 5 – тиреоїдології, 9 –іншої патології.

Конференція завершилася підведенням підсумків конференції модераторами.

Учасникам конференції, які успішно пройшли тестування, були відправлені сертифікати.

Завідувач лабораторії
Епідеміології ендокринних
захворювань та організації
спеціалізованої допомоги
к.мед.н., доц.,
Заслужений лікар України — Олександр КОЗАКОВ

К.б.н., с.н.с., с.н.с. відділу
ендокринної хірургії — Ірина ГОПКАЛОВА